

UNIVERSITATEA DE STAT DE EDUCAȚIE FIZICĂ ȘI SPORT
DEPARTAMENTUL FORMARE PROFESIONALĂ CONTINUĂ

RAPORT

privind rezultatele evaluării nevoilor de formare continuă a cadrelor didactice,
domeniul *Științe ale educației. Formarea profesorilor. Educație fizică*, 600 ore/20 credite
pentru anul 2022

Pe parcursul anului calendaristic 2022 în cadrul Departamentului Formare Profesională Continuă (DFPC) al Universității de Stat de Educație Fizică și Sport (USEFS) au participat la cursuri de perfecționare și au fost certificați **209** cadre didactice la domeniul *Științe ale educației. Formarea profesorilor, programa Educație fizică*.

La finele anului curent, în premieră, conform Ordinului Ministerul Educației și Cercetării nr. 980 din 07.10.2022 "*Cu privire la modificarea certificatelor de perfecționare*" au fost modificate certificatele de formare seria CRP cu certificate, seria CPF. Certificatele sunt în două limbi, română/engleză. S-a modificat conținutul certificatelor, și anume: s-a solicitat informații despre studiile superioare ale formabilului, Ordinul de finalizare a cursurilor, suplimentul descriptiv al certificatului de perfecționare, în care se indică denumirea modulelor studiate, numărul de ore, numărul de credite. Începând cu luna octombrie 2022 formabililor li se eliberează Certificate de tip nou, seria CPF.

În scopul eficientizării și sporirii calității procesului de formare profesională continuă a adulților, DFPC și-a propus obiectivul de identificare a nevoilor de formare/specializare/recalificare profesională a specialiștilor din domeniul educației fizice și sportului (Anexa 1).

În prima zi de cursuri formabilii completează "*Chestionarul privind identificarea nevoilor de formare continuă a cadrelor didactice*". Scopul acestui chestionar este identificarea nevoilor, solicitărilor, așteptărilor profesorilor pentru toată perioada cursurilor. Conținuturile programelor se modifică în dependență de solicitările parvenite la începutul cursului.

Analizând primul aspect din chestionar – "*Specialitatea cadrelor didactice*" (Tabelul 1) s-a constatat că marea majoritate a specialiștilor, prezenți la cursuri, au studii superioare în domeniu - **190** persoane ceea ce constituie (90,91%), celelalte **19** persoane sunt specialiști din alte domenii cum ar fi: (*învățători la clasele primare, discipline tehnice, biologie*).

Tabelul 1. Specialitatea cadrelor didactice

Educație fizică	Învățători cl. primare	Discipline tehnice	Biologia
190/ 90,91%	3/1,58%	6/2,87%	10/5,26%

Numărul cadrelor didactice, care nu dețin studii în domeniu, pe an ce trece se micșorează, dat fiind faptul că începând cu anul 2018 în cadrul DFPC sunt organizate cursuri de recalificare profesională, în baza programei de recalificare Educație fizică (2700 ore/90 credite), și, practic, anual sunt câte 25-30 persoane care sunt admiși la studii de recalificare și obțin diplomă de studii superioare la programa *Educație fizică* (Figura 1), evaluată extern de ANACEC În vederea autorizării de funcționare provizorie și care este propusă anul acesta pentru acreditare, acțiune întârziată din motiv că au fost actualizate / revizuite de către organele ierarhic superioare actele

privind atât evaluarea externă a programelor, cât și cerințele privind organizarea procesului de formare profesională continuă a adulților și structura programelor și a curriculumului.

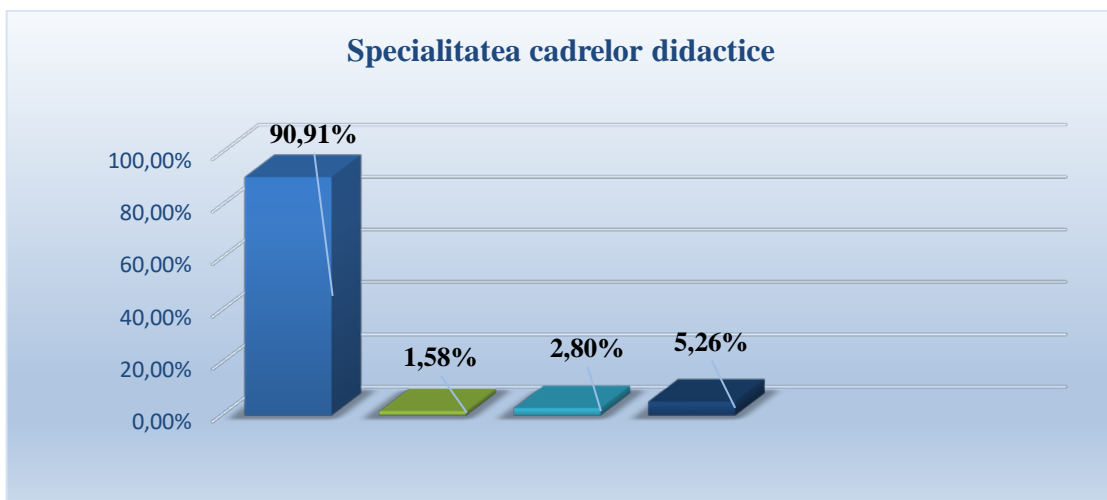

Fig. 1. Specialitatea cadrelor didactice

Următorul criteriu din chestionar, a fost ”Deținerea gradelor didactice” (superior, unu, doi, fără grad). Conform datelor obținute s-a constatat că din cele **209** cadre didactice formate, doar **12** persoane sau circa (5,74%) dețin grad didactic superior, **35** persoane sau (16,75%) dețin gradul didactic unu; **103** persoane (49,28%) – gradul didactic doi și cei care sunt fără grad didactic constituie **59** persoane sau (28,23%), tabelul 2.

Tabelul 2. Deținerea gradului didactic

Grad didactic superior	Grad didactic unu	Grad didactic doi	Fără grad
12/ 5,74%	35/ 16,75 %	103 / 49,28%	59/ 28,23%

Clasificând respondenții conform gradului didactic, am obținut următoarele date reprezentate în (Figura 2).

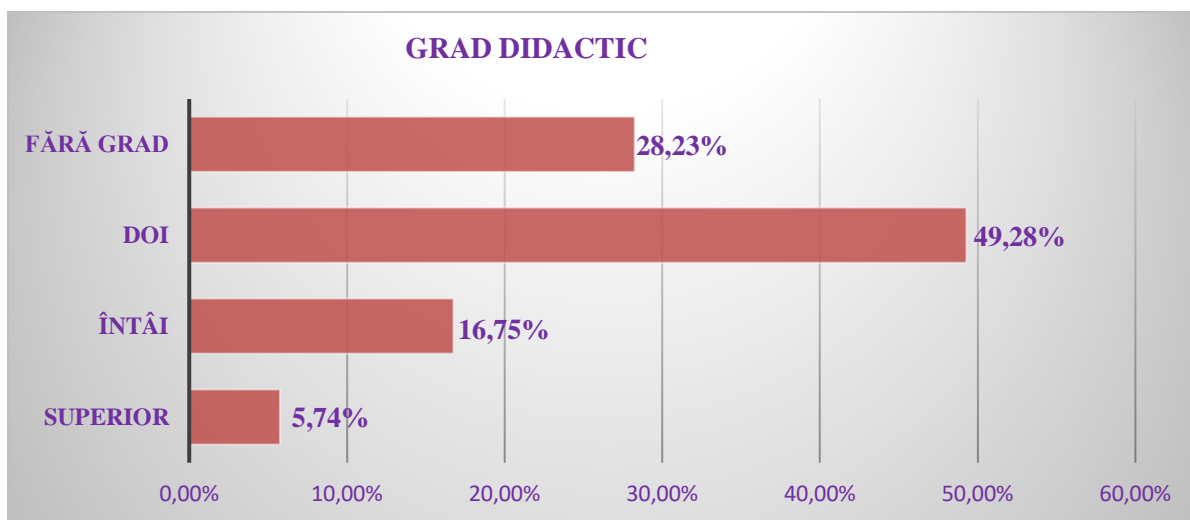

Fig. 2. Deținerea gradului didactic

În urma analizei datelor din chestionar am constatat același lucru ca și în anii precedenți: predomină numărul profesorilor de educație fizică care dețin gradul didactic doi, iar numărul celor care nu au grad didactic rămâne a fi unul mare, deși marea majoritate a acestora au vechime în muncă în domeniu mai mult de 5-10 ani.. Astfel, numărul persoanelor care dețin grad didactic *superior* - 12 persoane sau circa 35 persoane sau 16,75% - dețin grad didactic *unu*, 103 persoane (sau 49,28%) - grad didactic *doi* și 59 persoane (ceea ce constituie 28,23%) **nu dețin grad didactic**. Analizând cifrele obținute observăm că tendința cadrelor didactice pentru grad didactic superior este foarte mică. În rândul formabililor mai persistă teama/lipsa motivației de a aspira la grad didactic. Tot din Figura 2 observăm că numărul cadrelor didactice care nu dețin grad didactic, cu regret, este destul de mare. De situația creată în instituțiile de învățământ, responsabili se fac ambele părți: atât cadrul didactic, care nu dorește să aspire la grad didactic, cât și echipa managerială din cadrul instituției de învățământ, care nu insistă sau nu este cointerесată de faptul ca cadrele didactice să participe la formări și să aspire la grad didactic.

Un alt indicator din chestionar a fost determinarea ”*Vechimii în muncă*” (până la 5ani; 5-9; 10-20; 21-30; 31-40; 41-50; 51-60; mai mult de 60 ani), tabelul 3. Analizând datele din chestionar la capitolul dat (Tabelul 3 și Figura 3) observăm că, comparativ cu ultimii ani de studii, la fel predomină numărul cadrelor didactice cu o vechime în muncă mai mare de 20 ani.

Tabelul 3. Vechimea în muncă

1-4 ani	5-9 ani	10-20 ani	21-30 ani	31-40 ani	41-50 ani
11/5,26 %	21/ 10,05%	49 / 23,45%	50/23,92 %	58/ 27,75%	20/ 9,57%

În instituțiile de învățământ general continuă să activeze cadre didactice cu o vechime în muncă de peste 30-50 ani. Absolvenții instituțiilor superioare de învățământ nu doresc să se angajeze în câmpul muncii, deși au fost majorate considerabil subvențiile în susținerea tinerilor specialiști și aceasta rămâne a fi în continuare o problemă a societății. Unul din motive ar fi lipsa unui salariu decent și a spațiului locativ. Datele din tabel sunt reprezentate grafic în fig.3.

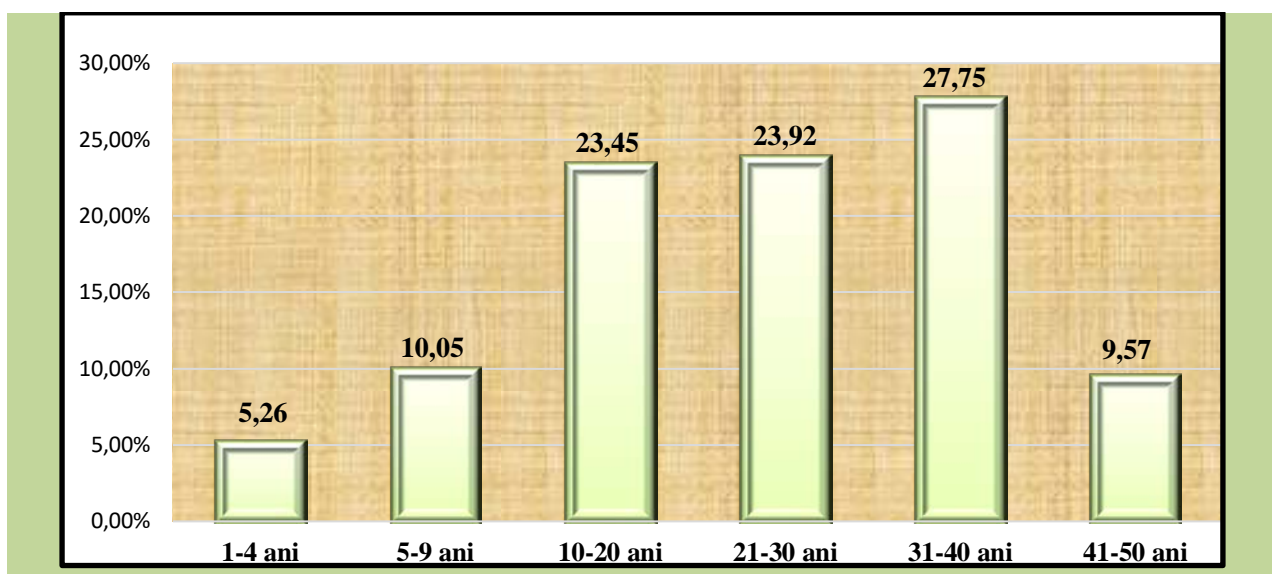

Fig. 3. Vechimea în muncă

Un alt compartiment important și semnificativ sunt datele privind genul formabililor, Tabelul 4. Analizând datele din tabel observăm că numărul specialiștilor la disciplina Educație

fizică de genul masculin predomină față de specialiștii de genul feminin. Probabil acest lucru se datorează faptului că în societate încă mai predomină stereotipul că *Educația fizică* este mai mult disciplină pentru bărbați.

Tabelul 4. Genul formabililor:

Masculin	Feminin
136 / 65,07%	73 / 34,93 %

În Figura 4 sunt reprezentare grafic datele referitor la genul formabililor care au participat la cursurile de perfecționare în anul calendaristic 2022.

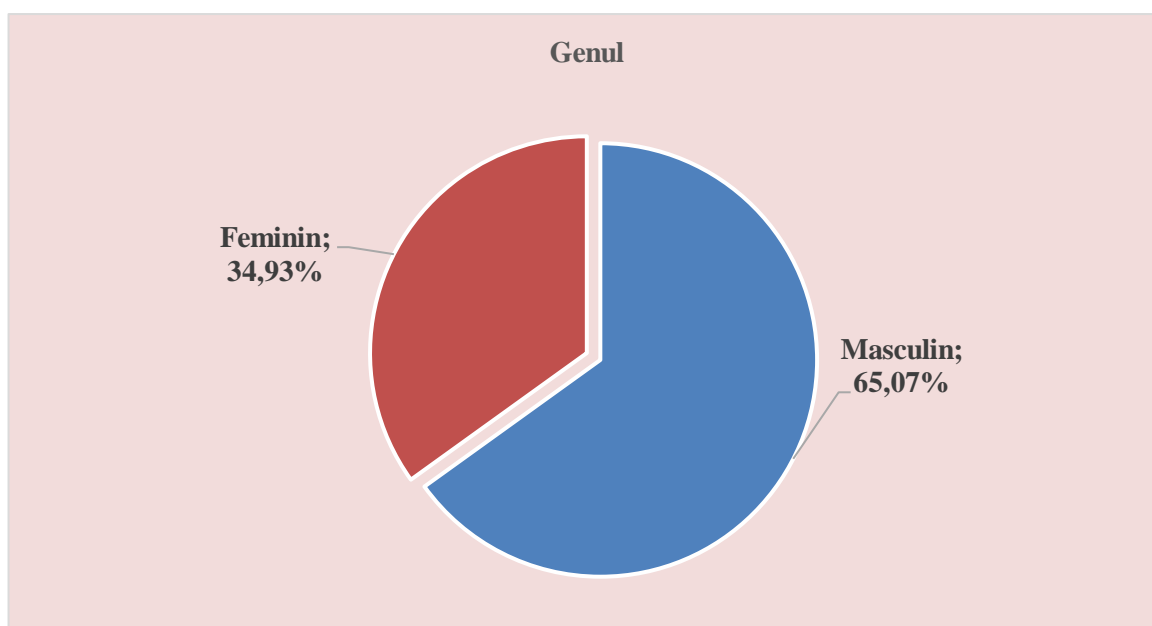

Figura 4. Genul formabililor

Următorul indicator, nu mai puțin important din chestionar se referă la ”*Importanța formării profesionale continuă pentru dezvoltarea carierei personale*”, Tabelul 5.

Tabelul 5. Importanța formării profesionale continuă

Foarte importantă	Importantă	Puțin importantă	Neimportantă
168 / 80,38 %	41 / 19,62 %	0 / 0%	0 / 0%

În urma analizei răspunsurilor respondenților am constatat că: **168** respondenți (80,38%) consideră formarea continuă ca un aspect “foarte important” pentru dezvoltarea carierei profesionale; **41** (19,62%) o consideră – „importantă” și respectiv puțin importantă și neimportantă **0/ 0%**, datele primite sunt repartizate grafic în Figura 5. Este foarte îmbucurător faptul că, totuși marea majoritate a cadrelor didactice înțeleg valoarea și importanța formării continue pentru dezvoltarea carierei personale. Venind la cursuri, cadrele didactice sunt puțin rezervate, însă la finele cursului, aceștia sunt cu totul și cu totul alții, și anume, motivați și dornici de a activa în continuare, de a schimba conținutul materialului predat prin aplicarea de noi metodele de predare etc.

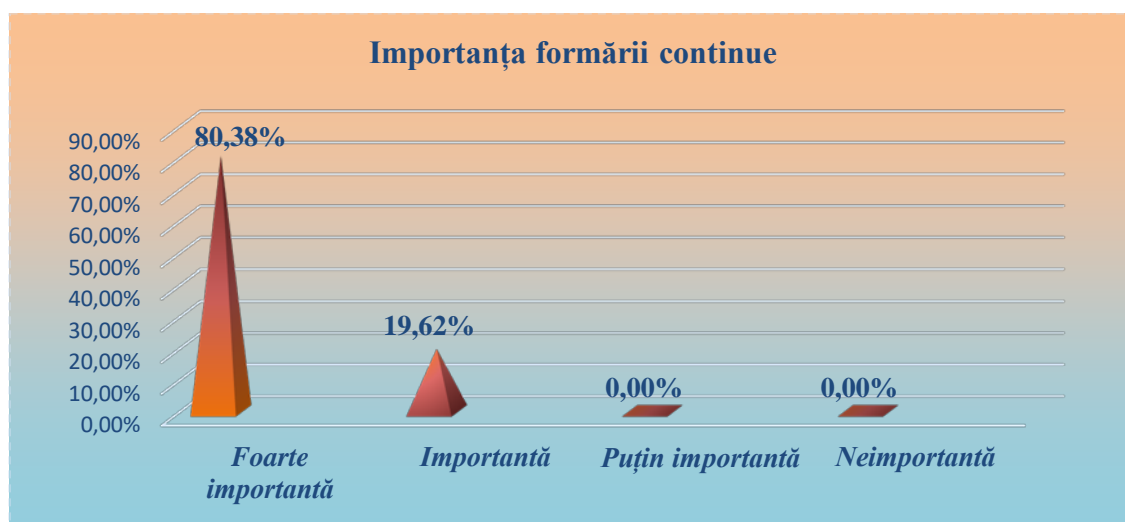

Figura 5. Importanța formării profesionale continuă pentru dezvoltarea carierei personale

Un alt aspect, nu mai puțin important, din chestionar a fost să identificăm centrele de formare continuă preferate de către cursanți. Paralel cu USEFS, unica instituție specializată, care prestează servicii de formare continuă, cursanții mai frecventau cursuri de formare și la Institutul de Formare Continuă din mun. Chișinău, desfășurate în format on-line.

Tabelul 6. Centrele de formare continuă

Anul și centrul de formare continuă	2017		2018		2019		2020	fără cursuri
		36/ 17,23% USEFS	24/ 11,48% IFC	17/ 8,13% IFC	41/ 19,62% USEFS	7 3,35% USEFS	27/ 12,92% UEFC	11/ 5,26% USEFS

Analizând datele din Tabelul 6 și Figura 6, referitor la anul și centrul ultimei formări, observăm care au fost cele mai solicitate centre pentru desfășurarea cursurilor de perfecționare pentru cei 209 profesori de educație fizică care au frecventat cursurile de perfecționare la USEFS în anul calendaristic 2022.

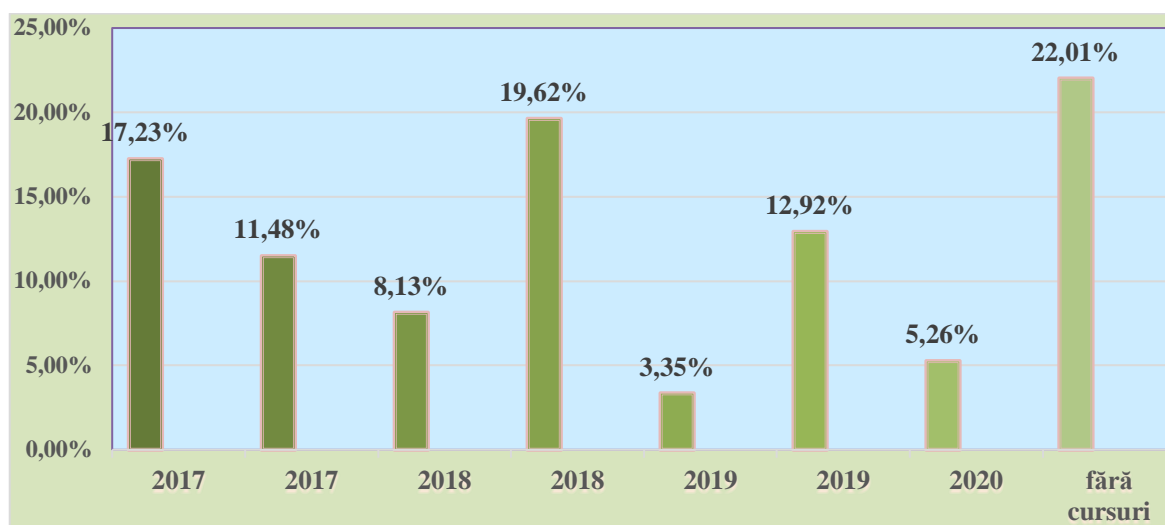

Figura 6. Centrele de formare și perioada ultimelor participări la cursurile de perfecționare

Totuși printre cele mai solicitate centre de formare continuă rămân atât Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport cât și Institutul de Formare Continuă. Însă, deja un indicator de calitate pentru USEFS este că numărul celor care au beneficiat de formare în cadrul USEFS este considerabil mai mare. Deja începând cu anul 2022, datorită calității și atractivității programelor de perfecționare, efortului DFPC pentru a dezvolta și acredita programele de perfecționare, de a oferi condiții eficiente pentru schimb de bune practici, USEFS a devenit unica instituție care deține programe acreditate, cu specialiști bine pregătiți, dotată și echipată cu cele mai performante laboratoare, săli sportive și bibliotecă.

Problemă majoră a fost și continuă să rămână procentul persoanelor care activează în domeniu, dar nu frecventează cursuri de perfecționare mai mult de 5-6 ani sau chiar deloc, ceea ce constituie – 22,01%, ceea ce contravine prevederilor art. 134 din Codul educației. Aici putem menționa, ca și anterior, că rolul și controlul din partea managerilor școlari a fost și rămâne monitorizarea procesului de formare și atestare a cadrelor didactice din instituție, motivându-i să participe la cursuri de formare profesională continuă oferite de instituțiile de profil, în baza programelor acreditate, să identifice modalități de convingere/motivare/stimulare pentru ca aceștia să participe la cursuri de formare și să aspire la grad didactic.

Un alt criteriu din chestionar a fost identificarea celui mai important aspect pentru formarea continuă. Printre cele mai solicitate aspecte s-au evidențiat:

- proiectarea - **118** respondenți / 56,46% ;
- didactica disciplinei de studii Curriculum *Educație fizică* - **119** respondenți / 56,94% ;
- structurarea modernă a conținuturilor - **63** respondenți / 30,14% ;
- organizarea colectivului de elevi - **63** respondenți / 30,14% ;
- abordarea diferențiată a elevilor - **111** respondenți / 53,11% ;
- consiliere – **34** respondenți / 16,27% ;
- alte aspecte - **7** respondenți - /3,35 ;

După cum observăm, aspectul cel mai important și mai solicitat în activitatea profesională a fost și rămâne - ***didactica disciplinei, proiectarea; structura modernă a conținuturilor.***

S-au mai regăsit și alte domenii solicitate de cursanți, printre cele mai evidențiate putem menționa:

- ✓ Motivarea elevilor de a practica *educația fizică*;
- ✓ Modele de studiu de caz în cadrul atestării profesorilor de educație fizică;
- ✓ Competențe în domeniul TIC în predarea disciplinei de studii *Educație fizică*;
- ✓ Metode noi, moderne de predare a disciplinei *Educație fizică*;
- ✓ Aplicarea inventarului nestandard la orele de educație fizică (deficit sau lipsa acestora).

În baza opiniilor referitoare la compartimentul patru din chestionar „*Ce competențe/teme le consideră utile pentru îndeplinirea atribuțiilor de serviciu*”, cursanții au menționat:

1. Motivarea elevilor pentru un corp sănătos, în contextul unei ere digitalizate;
2. Abordarea diferențiată în cadrul lecțiilor de educație fizică;
3. Preîntâmpinarea traumatismului și acordarea primului ajutor;
4. Desfășurarea orei de educație fizică cu elevii din grupa medical special.

La finele chestionării respondenții au fost rugați să noteze anumite aspecte pe care le consideră importante, din perspectiva preferințelor, pentru propria formare continuă, și care nu au fost incluse în chestionar. Formabilii au sugerat următoarele propuneri:

- 1) Proiectarea orelor și diverse activități în cadrul orelor de educație fizică cu elevii din grupa cu cerințe educaționale speciale;
- 2) Lecțiile de educație fizică în clasele primare să fie desfășurate de către specialist (profesor de educație fizică), similar lecțiilor de limba engleză/franceză, educație muzicală etc.

Concluzii:

1. Aplicarea Chestionarului de identificare a nevoilor de formare ale profesorilor de educație fizică, înscriși la cursuri de perfecționare, este foarte importantă pentru ajustarea programei la nevoile de formare ale acestora, actualizarea periodică a conținuturilor, îmbunătățirea și diversificarea strategiilor etc. Anume datorită ideilor și opiniilor cadrelor didactice, ne-a reușit să majorăm considerabil calitatea și atractivitatea programelor de perfecționare.
2. Din numărul total de respondenți și anume 80,38% consideră formarea profesională continuă un aspect *“foarte important”* pentru dezvoltarea carierei profesionale, iar 19,62% o consideră – *„importantă”* – lucru foarte îmbucurător pentru DFPC, deoarece conținutul programelor se ajustează ținând cont de solicitările formabililor.
3. Cadrele didactice dau prioritate DFPC din cadrul USEFS în selectarea centrului de formare, care oferă servicii în bazaprogramelor acreditate, cu formatori bine pregătiți, conținuturi actualizate în permanență în dependență de solicitările cursanților.
4. Cu regret, totuși o parte considerabilă din profesorii de educație fizică înscriși la cursurile de perfecționare nu dețin grad didactic (circa **28,23%**) sau 59 persoane (din numărul total de cursanți 209 formați în anul 2022) și nu au fost la cursuri în ultimii ani (**22,01%** sau 46 cadre didactice).

30.01.2023

Elaborat:

Bețivu Olga, laborant - metodist, DFPC

Gulic Ludmila, laborant - metodist, DFPC

Coordonat:

Ghețiu Adelina, șeful DFPC

Anexa 1. Generalizatorul Chestionarului privind identificarea nevoilor de formare continuă

	Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport Departamentul Formare Profesională Continuă Rezultatele chestionării privind identificarea nevoilor de formare continuă, domeniul <i>Științe ale educației</i> . Formarea profesorilor. <i>Educație fizică</i> .
---	---

Perioada aplicării chestionarului: **Anul 2022**

Categoria de specialiști: **profesori de educație fizică.**

Total cursanți formați: 209

Specialitatea:

Educație fizică	Învățători cl. primare	Discipline tehnice	Biologia
190/ 90,91%	3/1,58%	6/2,87%	10/5,26%

Grad didactic:

superior	întâi	doi	fără grad
12/ 5,74%	35/ 16,75 %	103 / 49,28%	59/ 28,23%

Vechimea în muncă: (până la 5ani; 5-9; 10-20; 21-30; 31-40; 41-50; 51-60; mai mult de 60 ani)

1-4 ani	5-9 ani	10-20 ani	21-30 ani	31-40 ani	41-50 ani
11/5,26 %	21/ 10,05%	49 / 23,45%	50/23,92 %	58/ 27,75%	20/ 9,57%

Genul:

masculin	feminin
136 / 65,07%	73 /34,93 %

Precizați anul și centrul de formare a ultimei participări la cursurile de perfecționare

Anul și centrul de formare continuă	2017		2018		2019		2020	fără cursuri
	36/ 17,23% USEFS	24/ 11,48% IFC	17/ 8,13% IFC	41/ 19,62% USEFS	7 3,35% USEFS	27/ 12,92% UEFC	11/ 5,26% USEFS	46/ 22,01%

Notă: - USEFS - Universitatea de Sport Educație Fizică și Sport; IFC- Institutul de Formare Continuă;

2. În opinia Dvs., cât de importantă este formarea continuă în dezvoltarea carierei profesionale:

<i>foarte importantă</i>	<i>importantă</i>	<i>puțin importantă</i>	<i>neimportantă</i>
168 /80,38 %	41 /19,62 %	0 / 0%	0 / 0%

3. În care din următoarele domenii credeți că ar trebui să vă dezvoltați competențele?

- Proiectare – **118** respondenți /56,46%;
- Didactica disciplinei/Curriculum de educație fizică – **119** respondenți /56,94%;
- Abordarea diferențiată a elevilor – **111** respondenți /53,11%;
- Structurarea modernă a conținuturilor – **63** respondenți /30,14%;
- Organizarea colectivului de elevi - **63** respondenți / 30,14%.
- Consiliere **34** - respondenți / 16,27%.

Alte aspecte: **7** - respondenți/3,35%

Alte domenii: sugestii privind evaluarea în cadrul disciplinei "educație fizică"; modele de studiu de caz în cadrul atestării profesorilor de educație fizică; mai multe lecții de kinetoterapie; TIC în predarea disciplinei educație fizică; proiectări de lungă durată; aplicarea inventarului nestandard la orele de educație fizică.

4. Ce cunoștințe/competențe/teme considerați că vor fi utile pentru îndeplinirea atribuțiilor de serviciu:

- Proiectarea activităților de educație fizică;
- Teme referitoare la modulul "Jocuri sportive", "Gimnastică";
- Preîntâmpinarea traumatismului și acordarea primului ajutor;
- Schimb de experiență cu alte instituții de învățământ din mun. Chișinău;
- Sistemul de evaluare a competențelor elevilor.
- Motivarea și organizarea colectivului de elevi;
- Планирование и проведение уроков физкультуры в гимназическом цикле;
- Планирование учебного процесса, налаживание психолого-педагогических отношений с учениками и родителями.
- Cunoștințe și informații în domeniul probelor de: *Oina, Turism pedestru*;

5. În cazul în care chestionarul nu a inclus anumite aspecte (de exemplu: cazare, asigurare cu suport metodologic etc.) pe care le considerați importante din perspectiva preferințelor pentru propria formare continuă și pe care doriți să le semnalati, vă rugăm să le notați în spațiul de mai jos:

- Методическая подготовка учителей в освоении современных технологии. Организация мониторинга физического развития школьников. Организация взаимодействия с родителями в целях физического развития детей, формирования ЗОЖ в семье.
- Discuții, informații, referitor la regulamentul de atestare a cadrelor didactice la disciplina educație fizică.
- Metodele de lecții on-line.